

ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ҮЗЭЛ БАРИМТЛАЛ

Нэг.Хуулийн төсөл боловсруулах үндэслэл, шаардлага

Иргэн Н.Номун-Эрдэнээс “Газрыг гадаадын иргэн 100 жилээр ашиглах, эзэмшихийг цуцлах” сэдэвтэй нийтийн өргөдлийг Улсын Их Хурлын цахим системд 2024 оны 01 дүгээр сарын 22-ны өдөр гаргасан бөгөөд уг өргөдөл 100167 иргэний дэмжлэг авсан байна.

Иймд Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 39¹ дүгээр зүйлд заасны дагуу уг асуудлыг судлан үзэхэд дараах зөрчлүүд байна гэж үзсэн тул Хөрөнгө оруулалтын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсруулна. Үүнд:

1.Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Зургадугаар зүйлийн 5 дахь хэсэгт “Төрөөс гадаадын иргэн, хуулийн этгээд, харьяалалгүй хүнд газрыг төлбөр, хугацаатайгаар болон хуульд заасан бусад болзол, журмаар ашиглуулж болно.” гэж заасан. Гэтэл 2013 онд баталсан Хөрөнгө оруулалтын тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1.1 дэх заалтад “газрыг 60 хүртэл жилээр гэрээний үндсэн дээр эзэмшүүлэх, ашиглуулах, уг хугацааг гэрээний анхны нөхцөлөөр нэг удаа 40 хүртэл жилээр сунгах” татварын бус хөрөнгө оруулалтын дэмжлэгийг хөрөнгө оруулагчид үзүүлж болохоор заасан байна. Түүнчлэн Хөрөнгө оруулалтын тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.2 дахь заалтад “хөрөнгө оруулагч” гэж Монгол Улсад хөрөнгө оруулалт хийсэн гадаад, дотоодын хөрөнгө оруулагчийг ойлгоно гэж, 3.1.3 дахь заалтад “гадаадын хөрөнгө оруулагч” гэж Монгол Улсад хөрөнгө оруулалт хийж байгаа гадаадын хуулийн этгээд, хувь хүнийг ойлгоно гэж тус тус заасан. Үүнээс үзэхэд хөрөнгө оруулагч гадаадын хуулийн этгээд, гадаадын иргэнд газрыг гэрээний үндсэн дээр 60 хүртэл жилээр эзэмшүүлэх, ашиглуулах, уг хугацааг 40 хүртэл хүртэл жилээр сунгах, нийт 100 хүртэлх жилийн хугацаагаар эзэмшүүлж, ашиглуулах нөхцөл бүрдэж байгаа нь Монгол Улсын Үндсэн хуульд заасан гадаадын иргэн, хуулийн этгээд, харьяалалгүй хүнд газрыг тодорхой болзол, журмын дагуу ашиглуулж болно гэсэн заалттай зөрчилдөж байна.

2.Газрын тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1.2 дахь заалтад “гадаад улс, олон улсын байгууллага, гадаадын хуулийн этгээдэд газрыг тодорхой хугацаагаар түрээс, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээгээр ашиглуулах талаар шийдвэр гаргах асуудал нь Улсын Их Хурлын бүрэн эрхийн асуудал” гэж заасан бөгөөд мөн хуулийн 18.1.6 дахь заалтад “уг газрын зааг, ашиглах журмыг Засгийн газар тогтооно” гэж заасан байна. Түүнчлэн Газрын тухай хуулийн 44 дүгээр зүйлийн 44.5 дахь хэсэгт “Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгжид энэ хуулийн дагуу газрыг тусгай зориулалт, хугацаа, болзолтойгоор ашиглуулах бөгөөд уг хугацааг Засгийн газар тогтооно.” гэж заасан байтал Хөрөнгө оруулалтын тухай хуулиар гадаадын хөрөнгө оруулагчид газрыг 100 хүртэлх жилээр эзэмшүүлэх, ашиглуулах асуудлыг зохицуулж байгаа нь газрыг иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагад эзэмшүүлэх, ашиглуулахтай холбогдсон харилцааг зохицуулдаг Газрын тухай хуультай зөрчилдөж байна.

Монгол Улсын Засгийн газраас 2023 оны 06 дугаар сарын 23-ны өдөр Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн Хөрөнгө оруулалтын тухай хуулийн төслийн 16 дугаар зүйлийн 16.1.1 дахь заалтад “хөрөнгө оруулагчид газрыг 15-60 хүртэл жилээр гэрээний үндсэн дээр ашиглуулах, уг хугацааг гэрээний анхны нөхцөлөөр нэг удаа 40 хүртэл жилээр сунгах хөрөнгө оруулалтын татварын бус урамшууллыг үзүүлж болох”-оор тусгажээ. Энэ нь хэдийгээр “газрыг эзэмшүүлэх” асуудлыг хассан байгаа

хэдий ч Газрын тухай хуулиар Улсын Их Хурал, Засгийн газрын бүрэн эрхийн хүрээнд шийдвэрлэдэг дээр дурдсан хуулийн зохицуулалттай мөн зөрчилдөж байна.

Иймээс хууль хоорондын зөрчлийг арилгах, иргэд, олон нийтийн сонгож байгуулсан төрийн эрх барих дээд байгууллагын үйл хэрэгт иргэдийн оролцоог хангах зорилгоор хуулийн төслийг боловсруулна.

Хоёр.Хууль тогтоомжийн зорилго, ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

Хөрөнгө оруулагчид үзүүлэх татварын бус хөрөнгө оруулалтын дэмжлэгийн нэг хэлбэр болох газрыг 60 хүртэл жилээр гэрээний үндсэн дээр эзэмшүүлэх, ашиглуулах, уг хугацааг гэрээний анхны нөхцөлөөр нэг удаа 40 хүртэл жилээр сунгах зохицуулалтыг тусгасан заалтыг Хөрөнгө оруулалтын тухай хуулиас хасах өөрчлөлтийг тусгана.

Гурав.Хууль тогтоомж батлагдсаны дараа үүсэж болох эдийн засаг, нийгэм, хууль зүйн үр дагавар, тэдгээрийг шийдвэрлэх талаар авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний санал

1.Монгол Улсын Үндсэн хууль болон газрыг иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагад эзэмшүүлэх, ашиглуулахтай холбогдсон харилцааг зохицуулдаг Газрын тухай хуульд Хөрөнгө оруулалтын тухай хуулийг нийцүүлэх саналыг боловсруулснаар хууль хоорондын зөрчил арилна.

2.Улсын Их Хурлын санал авах цахим системээр иргэдийн саналаа өгөх идэвх нэмэгдэх, төрийн үйл хэрэгт иргэдийн оролцох оролцоо нэмэгдэнэ.

Дөрөв.Хууль тогтоомжийн төсөл Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын олон улсын гэрээ болон бусад хуультай хэрхэн уялдах, хуулийг хэрэгжүүлэхэд шинээр боловсруулах, шинэчлэн найруулах, нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болсонд тооцох тухай хууль тогтоомжийн талаарх санал

Хуулийн төслийг баталснаар хууль хоорондын зөрчил арилах тул хамт боловсруулах хуулийн төсөл байхгүй болно.

Харин Улсын Их Хурлын хэлэлцүүлгийн шатанд байгаа Хөрөнгө оруулалтын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг хэлэлцэхэд Газрын тухай хуультай нийцүүлэх шаардлагатай байна.